



Istoric Legea așezărilor informale „No Man’s Land”

I. Context (locuirea informală pe agenda publică anterior proiectului *No Man’s Land*)

La momentul inițierii proiectului **No Man’s Land** (2017), fenomenul locuirii informale era foarte puțin cunoscut și dezbătut la nivelul opiniei publice din România. Primele discuții pe tema așezărilor informale au fost purtate începând cu anul 2007, în cadrul *Grupului de lucru referitor la problematica locuirii romi*, la Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuinței. **Singura cercetare națională pe tema locuirii informale - *Analiză privind așezările informale din România – evaluarea situației actuale în vederea formulării unor reglementări și instrumente de intervenție*** - a fost coordonată, în perioada 2013-2014, de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP). Conform acestui studiu, bazat pe răspunsurile furnizate de **doar 53% dintre UAT-uri, aproape jumătate dintre localitățile din România au cel puțin o așezare informală**. Cercetarea nota că ar fi vorba de **50.000 de locuințe și aproximativ 64.000 de familii** situate în așezări informale în 2013, însă realitatea din teren e mult mai gravă, iar fenomenul este în creștere..

În paralel, organizațiile non-guvernamentale cu preocupări în zona dezvoltării locale a zonelor marginalizate și în cea a apărării drepturilor omului, inclusiv a celui la locuire decentă, se confruntă cu situații absurde în care investiții din fonduri private sunt blocate datorită statutului incert al terenurilor unor așezări sau proiecte din domeniul educației și protecției sociale sunt periclitate de nivelul foarte precar al locuirii și de diferitele grade de “informalitate” în care trăiesc cei mai săraci locuitori ai României (lipsa actelor de posesie asupra locuinței, lipsa actelor de identitate permanente, lipsa accesului la servicii de bază etc). În perioada **2015-2016** au loc primele dezbateri publice care ating problematica așezărilor informale, iar organizațiile non-guvernamentale interesate (*Fundația PACT, MKBT: Make Better, Habitat for Humanity România, Centrul de Resurse pentru Participare Publică CeRe, ActiveWatch, ATU, Frontul Comun Pentru Dreptul la Locuire, Centrul pentru Dezvoltare Urbană și Teritorială, Asociația Frontal, Policy Center for Roma and Minorities, Agenția Împreună, Fundația Desire, Arhipera, Fundația pentru o Societate Deschisă*) și profesioniști în domeniu (*OAR, Facultatea de Sociologie, Facultatea de Geografie - Universitatea București*) se mobilizează într-un **Coaliție pentru locuire** care își propunea să identifice principalele provocări și soluții în domeniu, pentru ca acestea să poată fi incluse apoi în Strategia Națională a Locuirii.

II. Istoricul inițiativei legislative pentru așezările informale

3 octombrie 2016, Ziua Mondială a Locuirii (World Habitat Day): Fundația PACT și MKBT: Make Better organizează un atelier de locuire informală - dezbateri la Valea Corbului, jud. Argeș. Organizațiile inițiatore trag un semnal de alarmă asupra problemelor locuirii informale și caută piste de acțiune chiar într-una dintre așezările afectate serios de acest fenomen (Valea Corbului este o așezare informală tipică - prin problematica cumulată - dezvoltată gradual pe parcursul ultimilor 70 de ani și care numără 280 de case și circa 1500 locuitori). La vizita-dezbateri au participat reprezentanți ai unor instituții cu atribuții și interes în domeniu, precum Cancelaria prim-ministrului, Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Agenția Națională pentru Romi, Agenția Națională de Cadastru,



Consiliul Județean Argeș, Prefectura Argeș, Oficiul Județean de Cadastru și administrația publică locală - în acest caz, Primăria Comunei Călinești. **Se conturează necesitatea unei propuneri legislative pentru definirea și reglementarea așezărilor informale.**

Februarie 2017 – Raportul *Valea Corbului-o așezare informală (a)tipică. Dezbateri privind problematicile așezărilor informale din România* este înaintat principalelor instituții abilitate iar organizațiile inițiatoare – Fundația PACT și MKBT: Make Better - își propun să abordeze împreună problematicile identificate.

August 2017 – Fundația PACT și MKBT: Make Better demarează proiectul **"No man's land: locuire informală în comunitățile rome- recunoaștere, responsabilitate și soluții împărtășite"** prin care, alături de parteneri locali precum GAL Reșița, Asociația DEP Bumbesti-Jiu, Grupul de Inițiativă Valea Corbului, **își propun** construirea unui cadru legislativ și financiar favorabil pentru rezolvarea situațiilor de locuire informală. **Documentarea fenomenului locuirii informale din România, a proporțiilor și efectelor acestuia; creșterea gradului de conștientizare asupra acestui fenomen; explorarea opțiunilor și soluțiilor normative și operaționale posibile pentru îmbunătățirea condițiilor de viață din așezările informale, respectiv limitarea fenomenului locuirii informale în România** - sunt câteva dintre obiectivele proiectului susținut parțial printr-un grant acordat de Foundation Open Society Institute în cooperare cu Roma Initiatives din cadrul Open Society Foundations.

Martie 2018 – Raportul cercetării **Locuirea Informală în România**, realizat de MKBT: Make Better și Fundația PACT în perioada octombrie-februarie 2018, oferă primele informații structurate despre fenomenul locuirii informale, cum este acesta definit la nivel mondial și, cel mai important, detaliază cauzele și efectele acestui fenomen în România și particularitățile a trei tipuri de așezare informală (din mediul rural, mic-urban și urban), indicând totodată principalele măsuri necesare pentru reglementarea și soluționarea problemelor sociale asociate acestui tip de locuire.

Martie 2018 – **Analiza cadrului legal relevant pentru domeniul locuirii informale în România** – raport realizat de partenerii proiectului No Man's Land, inventariază atât legislația națională cât și acordurile internaționale prin care România își asumă recunoașterea și soluționarea problemelor ce țin de locuire – inclusiv cele ale așezărilor informale. **Autorii subliniază absența definirii sau vreunei mențiuni a așezărilor informale în legislația românească.**

Martie 2018 – Un al treilea raport realizat în cadrul proiectului No Man's Land - **Analiza programelor naționale și a celor cu finanțare UE și a impactului lor actual asupra locuirii informale** - urmărește cadrul strategic și mecanismele de finanțare naționale și europene care vizează așezările informale. Raportul relevă faptul că locuirea informală este aproape total absentă din documentele strategice și foarte puțin abordată în programele de finanțare europene actuale. Concret, deși există finanțare pentru dezvoltarea zonelor marginalizate, așezările informale nu pot beneficia datorită nerecunoașterii lor la nivel național și neincluzării lor în rândul zonelor eligibile. Singura abordare sustenabilă în tratarea problemei locuirii informale, conchide raportul, este o intervenție integrată, de lungă durată.



19 martie 2018 – SOS Locuirea informală în România (expoziție *No Man's Land* și dezbateri în cadrul *One World România* – Festivalul de documentare pentru drepturile omului). Peste 40 de participanți din domenii diverse – de la administrație publică, companii private, ONG-uri, reprezentanți ai comunităților afectate – au făcut radiografia fenomenului locuirii informale din România, a problemelor asociate (sociale, de educație și sănătate) și a principalelor blocaje de care se lovesc diversele inițiative de îmbunătățire a situației locuitorilor afectați.

15-17 iunie 2018 – No Man's Land la Street Delivery București – Primul stand ce recrează o locuință informală precară invită trecătorii la reflecție și informare cu ocazia celui mai cunoscut festival urban din România. Peste 400 de vizitatori trec pragul „locuinței informale” și peste 100 semnează adeziunea la proiect și la ideea reglementării așezărilor informale. Mesajul locuinței informale de la Street Delivery este preluat semnificativ de către presa națională.

6 iulie 2018 – Experți internaționali - Sasha Tsenkova, Julien Damon, Ashemt Elezovski - **susțin inițiativa de reglementare a așezărilor informale** și oferă exemple de bune practici din alte țări (Serbia, Franța, Macedonia) - în prezența reprezentanților Secretariatului General al Guvernului, MDRAP, Agenției Naționale pentru Cadastru și Publicitate Imobiliară (ANCP), Agenția Națională pentru Romi (ANR) – în cadrul evenimentului de lucru **Soluții pentru așezările informale** de la București. Peste 30 de actori relevanți în domeniu contribuie cu propuneri și amendamente schiței de propunere legislativă inițiate de Fundația PACT și MKBT: Make Better în cele patru grupuri de lucru tematice organizate.

August 2018 – consultări cu membri ai Parlamentului și vizite de lucru (în două localități cu așezări informale: Valea Corbului (jud. Argeș), respectiv Slatina (jud. Olt)) pentru validarea propunerii legislative. Întâlnirile se bucură de prezența reprezentanților administrației locale și județene și de participarea activă a reprezentanților comunităților afectate.

12 septembrie 2018 - Atelier de lucru dedicat îmbunătățirii propunerii legislative pentru reglementarea așezărilor informale la Housing Forum 2018. Peste 30 de participanți din organizații specializate, printre care și celebrul arhitect implicat în procesul de formalizare al unor așezări informale din Serbia, domnul Vladimir Macura, invitat special al Housing Forum. Cauza celor peste 200.000 de români „invizibili” devine titlul materialelor de presă rezultate în urma evenimentului dedicat locuirii din acest an.

Septembrie 2018 – au loc consultări cu parlamentari din toate partidele politice, iar versiunea finală a propunerii legislative este gata de înaintare în forul legislativ al României.

2 octombrie 2018 – Inițiativa legislativă este introdusă în procedură parlamentară.

Mai multe informații despre parcursul acestui proiect legislativ precum și cercetările care au stat la baza sa, pe www.locuireinformala.ro.



Despre inițiatorii proiectului No Man's Land

Fundația PACT, www.fundatiapact.ro – este o organizație non-guvernamentală, activă în domeniile dezvoltării comunitare, participării civice și a economiei sociale.

MKBT: Make Better, www.mkbt.ro – este o organizație care activează în domeniul dezvoltării locale și regenerării urbane, lucrând la firul ierbii cu comunități și autorități locale.